

Plenum

Onsdag 18.2.2026 kl. 14.00—17.15

7. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter samt till lagar som har samband med den
Regeringens proposition RP 202/2025 rd

Remissdebatt

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 7 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talman konferensen föreslår att ärendet remitteras till ekonomiutskottet.

För debatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen.

Minister Puisto, varsågod.

Debatt

15.22 Elinkeinoministeri Sakari Puisto (esittelypuheenvuoro): Hyvä puhemies! Hyvät edustajat, tässä on käsiteltävänä hallituksen esitys laiksi käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta sekä muutettavaksi eräiden tuotteiden markkinavonnasta annettu laki, sähköisen viestinnän palveluista annettu laki ja Patenti- ja rekisterihallituksesta annettu laki. Muutoslait ovat luonteeltaan teknisiä.

Esityksellä on tarkoitus antaa EU:n käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevaa asetusta täydentävät säännökset. Täytäntöön pantavalla asetuksella perustetaan uusi immateriaalisuojeudellinen suojajärjestelmä käsityö- ja teollisuustuotteille. Kyse on esimerkiksi sellaisista tuotteista kuten keramiikka, luonnonkivi ja tekstiilit. Suoja perustuu tiettyyn maantieteelliseen alueeseen.

Unionin laajuisen käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojan on arvioitu vaikuttavan myönteisesti EU:n kilpailukykyyn sekä asemaan kansainvälisissä kauppaneuvotteluissa. Asetuksen täytäntöönpanosta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset on pyritty pitämään minimissään eduskunnan mandaatin mukaisesti. Suomi on pyytänyt ja saanut poikkeuksen asetuksen kaksipuolaisesta rekisteröintijärjestelmästä — siis kansallinen taso ja EU-taso. Suomalaiset tuottajat voivat hakea rekisteröintiä suoraan Euroopan unionin teollisoikeuksien virastoon, EUIPOon. Esityksessä ehdotetaan kansalliseksi yhteyspisteeksi Patenti- ja rekisterihallitusta hakemuksiin liittyviä kysymyksiä varten sekä yhteydenpitoon komission ja EUIPO:n välillä. PRH:lla on rekisteröintiviranomaisena osaamista suojatuista nimistä ja vakiintunutta yhteistyötä EUIPO:n kanssa. Patenti- ja rekisterihallitus valvoo myös maantieteellisellä merkinnällä varustetun tuotteen vaatimustenmukaisuutta ennen tuotteen asettamista markkinoille. Markkinoille saattamisen jälkeisestä valvonnasta vastaavaksi viranomaiseksi ehdotetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviras-

Punkt i protokollet PR 9/2026 rd

toa. Tukesin tulee seurata maantieteellisten merkintöjen käyttöä markkinoilla mukaan lukien sähköinen kaupankäynti.

Markkinavalvontalain soveltamisalaan ehdotetaan lisättäväksi tämä laki eli laki käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisistä merkinnöistä. Esitykseen sisältyvät lait on tarkoitus saattaa voimaan keväällä 26.

Hyvä puhemies! Hyvät edustajat, toivon esityksen saavan myönteisen vastaanoton täällä eduskunnassa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.24 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että paikallisten käsityöläisten ja teollisten yrittäjien — ja sillä alalla toimivien sekä yksityisten henkilöiden että yritysten — oikeuksia turvataan. Ollaan Euroopassa, yhdessä maailman suurimmista markkina-alueista, ja tällaisten oikeuksien turvaaminenhan on ensiarvoisen tärkeää, koska ymmärryksen mukaan tällaista erilaisten keksintöjen kaappaamista tai laitonta käyttöä on kovin helppo harjoittaa. Ja kun näitä systeemejä tehdään, suojataan ne omaisuuserät, mitä ne sitten ovatkaan, joku tuote tai vaikka mallisuoja jollekin laitteelle tai koneelle tai peräti vaikka jollekin kotimaiselle tuotteelle. Ymmärryksen mukaan näille suomalaisille tulisi-joille, mitä on Eurooppaan myyty, tietyille merkeille on haettu näitä suojia. Esimerkiksi tämä vähän hiukkasia ilmakehään tuottava poltto, jota kotimaakunnassani ainakin kaksi yritystä tekee, ymmärryksen mukaan on näitä suojia saanut, ja hyvä näin. Sillä suojataan tätä tekijänoikeutta ja oikeutta siihen, että tämä yrittäjä tai ihminen, joka on tehnyt sen homman, itsessään tai jonkun organisaation kautta, vaikka oman yrityksensä kautta, hakee näitä suojia. Se on hyvä asia. Toivottavasti tämä menee juohevasti läpi ilman, että tässä tarvitsee Pyhää Byrokratiusta kovin paljon kumartaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

15.26 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvä ministeri, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Haluan kiittää ministeri Puistoa erittäin tervetulleesta, hyvästä esityksestä. On helppo yhtyä siihen, että toivottavasti tämä lainsäädäntö saadaan nopeasti eteenpäin. On vaikea uskoa, että tätä joku vastustaisi. Tämä on laki, joka vahvistaa eurooppalaisten ja siinä mukana meidän suomalaisten osaajien innovaatioita mutta myös tekemistä esimerkiksi käsin.

Kyse on siis maantieteellisestä merkintöjen suojasta, joka on vähän samaa sukua. Voisi sanoa, että tässä salissa aikanaan käytiin iso keskustelu ruuan alkuperämerkinnöistä. Sen jälkeen olemme käyneet paljon keskustelua maantieteellisten merkintöjen suojasta, joka on tähän asti koskenut siis ruokia ja maataloustuotteita, ja nyt se laajennetaan koskemaan käsityö- ja teollisuustuotteita, kuten keramiikkaa, koruja, tekstiilejä ja luonnonkiviä. Uskoisin, että meillä Suomessa tähän kategoriaan, tähän kokonaisuuteen, löytyy eri puolilta hienoa maata useitakin tuotteita, jotka tämän maantieteellisen merkinnän suojan ansaitsevat.

Aiemminhan siis ruokia ja maataloustuotteita on voitu suojata. Meillä Suomessa tällä hetkellä suojattuina, vahvistettuina, taitaa olla 16 ruoka- ja maataloustuotetta, niistä valtaosa ruokia, muutama juoma, ja Euroopan laajuisesti listalta löytyy aika hienoja tuotteita: Lapin Puikulaa, Puruveden muikkua ja Suonenjoen mansikkaa. Ne ovat sellaisessa seuras-

Punkt i protokollet PR 9/2026 rd

sa kuin feta, šamppanja ja monet muut, jotka ovat tietyille alueelle tiukasti yhdistyviä tai joita tuotetaan tietyillä alueilla. Oman rakkaan kotikuntani maan paras peruna, Lopen peruna, on myös tässä prosessissa liikkeellä. Me toivomme, että tulevaisuudessa ei enää lisenssillä Lopen perunaa viljellä Pohjanmaalla ja tuoda Helsinkiin kaupan, vaan Lopen peruna viljellään tulevaisuudessa EU:n nimisuojan myötä Lopella, siinä hiesumaassa, jossa se maailman tai ainakin Suomen paras peruna on tottunut kasvamaan.

Pidän myönteisenä sitä, että tämä käsityö- ja teollisuustuotteiden laajennus tulee koskemaan erilaisia tuotteita, vaikkapa lasiosaamista, joka Suomessa muuten tällä hetkellä elää uudenlaista renessanssia. Meillä on huippuosaajia lasin tekemisessä, ja esimerkiksi Riihimäellä Mafka ja Alakoski, Kari Alakoski, on sellainen osaaja lasinpuhaltamisessa, että on hyvä vaalia sitä osaamista ja sitä tekemistä ja taitoa ja sitä, mikä sen tekemisen kautta syntyy, ja että on myös mahdollisuus esimerkiksi tällaisen maantieteellisten merkintöjen suojan kautta suojata sitä.

Miksi tämä on tämänpäiväisessä maailmassa entistä tärkeämpää, on se, että tässäkin salissa on paljon puhuttu erilaisista krääsäveroista, on puhuttu Temusta ja siitä, miten meidän maailma aika nopeasti muuttuu ja tuotteita löytyy. Valitettavasti aika usein, kun lähdemme etsimään jotain tuotetta, meidän internet tarjoaa meille niitä tuotteita myös sieltä Temun puolelta. Sieltä löytyy tuotteita, fanituotteita meidän urheiluseuroista, sieltä löytyy erilaisten yritysten tuotteita, joita kukaan ei tällä hetkellä pysty kunnolla valvomaan. Sen takia oikeastaan toivoisin, että tämän käsittelyn yhteydessä käytäisiin vielä valiokunnassa myös huolellinen keskustelu siitä, onko meillä Tullilla, onko meillä muilla viranomaisilla riittävät resurssit sitten varmistaa sitä, että tämä suojaus myös tulee valvottua huolellisesti. Näin tapahtuu aina siinä vaiheessa, kun joku tuote, joku innovaatio tai joku käsityö nousee tarpeeksi korkeaan asemaan. Näin näemme maailmalla, miten Thaimaassa heiluu Marimekon verhoja ja päivänvarjoja, ja uskallan sanoa, että ei niistä kyllä suomalainen suunnittelija ole euron latia itselleen saanut, ja silloin tämä valvonta tietysti pettää.

Me voimme jokainen olla myös vastuullisia kuluttajia ja käyttäjiä, ja kun tilaamme, niin huolehdimme siitä, että ne tuotteet ovat virallisia ja alkuperäisiä, mutta tällaisessa Temumaailmassa on hyvä, että myös osaamista, käsityötä ja paikallisuutta pystytään vahvistamaan tällä tavalla. — Kiitos, ministeri Puisto.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

15.31 Vesa Kallio kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitos edustaja Heinoselle. Innostuin katsomaan, että 16. tuote on rättänä elikkä savolainen mustikkakukko. Ja nyt kun pystyy nostamaan itäistä Suomea esille, niin on pakko lukea, mitä se tarkoittaa: ”Savolaisessa mustikkakukossa yhdistyivät Savon alueelle ominainen marjojen keruukulttuuri ja ikivanhan kaskeamisperinteen juurruttama rukiin monipuolinen käyttö.” Kun itse asun Mikkelin Anttolassa, niin savolainen mustikkakukko on valittu Mikkelin pitäjänruoksi vuonna 1984. Savolaisen mustikkakukon maantieteellisen alueen muodostavat Pohjois-Savon ja Etelä-Savon maakunnat.

Arvoisa puhemies! Puheenvuorooni liittyy samaten se, minkä edustaja Heinonen hyvin nosti siinä lopussa esille. Hallituksen esityksen Lausuntopalaute-luvun lopussa todetaan seuraavaa: ”Esityksen valmistelussa ei katsottu mahdolliseksi esittää resursointia lisäämäärärahaesityksillä valtion vuoden 2026 talousarvioon. Asetuksen edellyttämä toimeenpano rahoitetaan ainakin ensivaiheessa kohdentamalla olemassa olevia resursseja uudelleen, te-

Punkt i protokollet PR 9/2026 rd

hostamalla viranomaisten nykyisiä tehtäviä ja toimintaa sopeuttamalla. Resurssitarpeet nojaavat arvioihin tulevien valvontatehtävien määrästä ja laadusta, joista täsmällisempää tietoa on saatavilla vasta, kun viranomaisille kertyy käytännön kokemusta valvontatehtävistä.”

Arvoisa puhemies! Edellä mainittu teksti hallituksen esityksestä liittyy Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin lausuntoon. Antamassaan lausunnossa Tukes ei kannattanut ehdotusta, jonka mukaan se säädetään laissa markkinavalvontaviranomaiseksi. Tukes katsoo, että tehtävä on muun muassa viranomaisresurssien käytön kannalta tarkoituksenmukaista säätää Kilpailu- ja kuluttajavirastolle. Tukes perusteli kantansa vaikealla resurssitilanteella. Tämä on tullut esille myös muussa yhteydessä. Muun muassa talousvaliokunnan kuulemisessa tuli esille se, että tehtäviä on lisätty heille merkittävästi, mutta samaan aikaan resursseja on hallituksen toimesta myös jouduttu voimakkaasti vähentämään. Lainaus Tukesin lausunnosta: ”Tukesin resurssitilanne on vaikea. Jos Tukes ei saisi lisäresursseja ehdotettua markkinavalvontatehtävää varten, tehtävä veisi resursseja sellaisilta valvontasektoreilta, joissa turvallisuus on keskeistä ja joissa riskit hengelle ja terveydelle voivat olla merkittäviä.” Yhtenä esimerkkinä tästä voidaan mainita maatalouden tarvitsemien kasvinsuojeluaineiden viranomaistehtävät, ja tämä on syytä ottaa valiokuntakäsittelyssä vakavasti huomioon. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu on päättynyt. — Korjaan. Haluaako ministeri kommentoida käytyä keskustelua?

15.34 Elinkeinoministeri Sakari Puisto: Arvoisa puhemies, voin minä lyhyesti kommentoida tätä. — Tämä Tukesin näkökulma oli ihan relevantti. Muistan sen monista muistakin asiayhteyksistä, että siellä valvontatehtävät ovat lisääntyneet, ja voi sanoa, että markkinavalvonnan pelin henkikin on muuttunut, ja he tekevät sitä kyllä aika rajallisilla resursseilla. Tukes sinänsä viranomaisena kuuluu kollegaministeri Marttiselle, mutta relevantti huomio, kiitos siitä.

Vielä edelliseen keskusteluun viitaten, kun puhuttiin kansallisesta lisäsääntelystä, korostan sitä, että tässä komissio on tosiaan myöntänyt poikkeuksen, mikä on annettu itse asiassa seitsemälle jäsenvaltiolle, mukaan lukien Suomelle. Silloin suomalaisten tuotteiden rekisteröinti tapahtuu suoraan Euroopan unionin teollisuusosoikeuksien virastoon eli vältetään yksi tällainen steppi tässä, mutta meillä on tämä kansallinen yhteyspiste, mitä edellytetään, eli Patentti- ja rekisterihallitus. — Kiitoksia.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till ekonomiutskottet.